

Musulmans rohingya de Birmania han estat descrits per les Nacions Unides com una de les minories més perseguides del món.

EFE

La minoria més perseguida del món

Katrin Kuntz, Sittwe
© Der Spiegel

Nuralam sovint passa hores despert a la nit, mentre un vent tebi travessa la cabana portant flaire de mar. Es mira la seva germana, que jeu al seu costat, damunt l'estora. Veu el seu germà als seus peus i la seva mare, tots dos dormint. Si corregués fins al mar com va

A Birmània, milers de membres de la minoria musulmana dels rohingyes fugen de la persecució dels budistes. Maltractats pels traficants, els rebutja Malàisia, Indonèsia i Tailàndia.

fer un cop i fugís en direcció a Malàisia, com va fer una vegada, els hauria de deixar tots sols allà, en un camp de refugiats de l'oest de Birmània.

El trobarien a faltar, evidentment. D'aquesta manera, però, no hi hauria més espai per als seus germans a la cabana? I Nuralam –un noi esquitit de 23 anys i de veu tranquil·la, que porta una roba fins als turmells lligada a la cintura– no podria convertir-se finalment en

REFUGIATS. Baix, Nurulam, de 23 anys, viu al campament de Dar Paing a Sittwe. Fa uns mesos, Nurulam va intentar fugir en vaixell, però el van retornar els traficants a Rakhine després d'una ofensiva per part dels funcionaris tailandesos. A la dreta, una refugiada sense identificar.

una persona de veritat? “Una persona que tingués feina”, diu. “I drets”.

Com que és membre de la minoria religiosa musulmana dels rohingyes, el seu país no el reconeix com a ciutadà. Els últims anys, els budistes radicals han fomentat l'odi contra la seva religió. Tot i que va néixer a Birmània, les autoritats el consideren “bengalí”.

Què fa que un home com Nurulam es quedi en un país en què és apàtrida i el qual ni tan sols li donarà un passaport? Com que no té res millor per fer, Nurulam hi ha reflexionat moltes vegades al camp.

Durant les seves passejades, ha vist sovint nens despullats jugant a les aigües residuals. En el que portem d'any, més de 25.000 rohingyes han fugit en barques pel golf de Bengala. Les imatges de la seva odissea desesperada al llarg de les costes de Tailàndia, Malàisia i Indonèsia han estat retransmeses arreu del món. “Jo volia ser un d'ells”, diu Nurulam. La nit del 14 d'abril, mentre tothom dormia a l'estora, Nurulam es va alçar. Va sortir sense fer fressa i va baixar corrent fins a la platja. S'havia de trobar amb un traficant que l'esperava. Nurulam no sabia en quina odissea s'estava a punt d'embarcar. Només volia deixar enrere per sempre la bogeria de Birmània.

Terra de ningú

Nurulam, els seus tres germans i la seva mare han viscut durant els darrers tres anys al camp de Bawdupa, un centre per a rohingyes expulsats a Sittwe, la capital

de l'estat de Rakhine. Rakhine és un dels estats més pobres del país, una terra de ningú on viuen prop de tres milions de persones, entre els quals gairebé un milió de membres de la minoria rohingya. Vora 140.000 són forçats a viure en pobles amb aparença de gueto dels quals no se'ls permet marxar.

Fa una setmana que Nurulam ha tornat al camp. Després de setmanes al mar, el seu intent d'escapar-se va fracassar. És un matí de maig i Nurulam està

EN EL QUE PORTEM D'ANY, MÉS DE 25.000 ROHINGYES HAN FUGIT EN BARQUES PEL GOLF DE BENGALA

assegut a la cabana, construïda damunt d'uns suports de fusta. La seva mare voldria oferir alguna cosa al convidat, però no hi ha res per donar. “Aquí vivim com en una presó”, diu Nurulam. Ens vol explicar la història de la seva vida i el seu intent d'escapar-se.

La seva història va començar tres anys enrere amb un esdeveniment que va suposar un abans i un després en les vides dels rohingyes. El maig del 2012, un grup de musulmans va ser acusat de violar i assassinar una dona budista a Rakhine. Després, els budistes van cremar pobles

musulmans en revenja. Centenars de persones van morir i en van fugir milers, i d'ençà d'aleshores molts han viscut en camps.

En aquell moment, Nurulam treballava portant un *rickshaw* a la ciutat de Sittwe. No ha anat mai a escola. Quan va tornar a casa el 8 de juliol del 2012, va trobar la seva veïna estesa a terra davant de casa seva: al costat del seu cos hi havia el seu cap tallat. Nurulam havia estat testimoni de com els budistes s'unien per anar contra els rohingyes. Quan van calar foc a les cases, Nurulam es va amagar entre els arbustos. Aquella nit va fugir del districte on vivien a Sittwe. El Govern li va assignar un lloc per viure al camp de refugiats.

El tumult intern de Birmània

L'estat de Rakhine és un reflex de l'agitació interna de Birmània. D'una banda, tenim un país que s'ha obert d'ençà que el president Thein Sein va prendre possessió el març del 2011, després de cinquanta anys de dictadura. La Lliga Nacional per la Democràcia, d'Aung San Suu Kyi, va obtenir reconeixement oficial com a partit de l'oposició, s'han alliberat presos polítics i Occident ha aixecat la majoria de sancions contra el país. Si més no durant un temps, Birmània semblava una de les poques històries encoratjadores del planeta. Però les reformes aviat s'han encallat; i ha començat l'onada de violència contra els rohingyes.

Durant la fràgil transició política dels darrers anys cap a la democràcia, el →

→ Govern ha tornat a atiar el vell conflicte. La identitat de Birmània es defineix en gran mesura a través de la religió, i molts budistes creuen que els rohingyes, musulmans, van arribar al país de la mà dels antics governants colonials britànics. Se senten amenaçats per ells.

De fet, la comunitat musulmana ha estat present a Birmània des del segle XVI. Durant el període colonial britànic, també van arribar musulmans per treballar al país. Quan Birmània es va independitzar el 1948, els musulmans eren majoria en moltes zones de Rakhine, però els budistes els van acusar d'haver ajudat els britànics. El 1982, als rohingyes se'ls va negar la nacionalitat birmana i encara avui continua la discriminació contra ells.

Les Nacions Unides han descrit els rohingyes com una de les minories més perseguides del món. Ni tan sols Aung San Suu Kyi, premi Nobel de la Pau, que va estar durant anys en arrest domiciliari sota custòdia de l'exèrcit, no parla dels rohingyes. És probable que no vulgui perdre vots en les eleccions parlamentàries de la tardor, com si el sol fet d'esmentar el seu nom ja fos, d'alguna

manera, una calamitat. Les organitzacions pels drets humans que temps enrere havien fet campanyes en nom de Suu Kyi ara la critiquen. En preguntar-li sobre els rohingyes, el portaveu de Suu Kyi diu: "Són immigrants, bengalís".

"La vida aquí és insuportable"

Hi ha poques traces de la feina que han fet les organitzacions internacionals al camp on Nuralam ara ha de viure. El

EL 1982, ALS ROHINGYES SE'LS VA NEGAR LA NACIONALITAT BIRMANA

2014, a Rakhine els budistes van atacar les oficines locals de Metges sens Fronteres, van trencar els mobles i van exigir que se'ls donés la meitat dels ajuts. Ara els seus comitès controlen els camps, hi

ha escoles sense mestres i infermeries on no es pot estar mai segur de si vindrà un metge o no. "La vida aquí és insuportable per a tothom", diu Nuralam.

Nuralam està assabentat de les quatre lleis racials que s'estan debatent al parlament. Una diu que les dones han de presentar una sol·licitud si es volen casar amb un musulmà. Una altra prohibiria la poligàmia. En algunes zones, les dones només podran donar a llum un infant cada tres anys. I qui vulgui canviar de religió primer haurà de sol·licitar-ho a l'Estat. El president Thein Sein acaba de signar la llei de natalitat. Els activistes pels drets humans temen que ara la puguin aplicar els Governos regionals en zones on viuen els rohingyes.

El traficant amb qui va trobar-se Nuralam a la platja el va portar al llarg de la costa fins a un vaixell que venia de Tailàndia. Hi van pujar prop de quatre-cents rohingyes de Birmània i Bangla Desh. A Bangla Desh hi viuen més de 200.000 rohingyes, la majoria dels quals fuig de la pobresa. Ja a la mar, quan la tripulació li va indicar el seu lloc a coberta, Nuralam es va posar a plorar pensant en la seva mare dormint. Tot

LES CINC FASES DEL GENOCIDI

1. Estigmatització

Se'ls ha negat la nacionalitat i no se'ls reconeix com un dels grups ètnics oficials de Birmània; són classificats com a "bengalis"

2. Assetjament

Pateixen discriminació laboral, persecució religiosa i han sofert atacs per part de la seguretat de l'Estat

3. Aïllament

El 2012 van ser tancats en camps; els seus pobles van quedar aïllats

4. Debilitament sistemàtic

Se'ls van retirar els documents d'identitat perquè no poguessin votar; se'ls impedeix viatjar, fet que els suposa una pèrdua de mitjans de subsistència

5. Aniquilació en massa

Encara no s'ha produït, però no s'ha jutjat ningú per una matança de rohingyes el 2012

Font: Penny Green, Iniciativa per a l'estudi dels crims d'Estat internacionals de la Universitat Queen Mary de Londres

i així, tenia la sensació que feia el que tocava.

El traficant li havia promès una feina en una fàbrica de Malàisia i no li va exigir diners, si més no al principi. Al vaixell, el traficant va repartir arròs, un got d'aigua i sal. Va ordenar als refugiats que no fessin soroll. Un dia, quan Nuralam va anar al lavabo per segona vegada, un dels traficants el va picar amb una cadena de ferro. El van obligar a passar un mes vivint en una zona d'un metre quadrat, lligat de mans i peus: un home enrotllat com una bola, a punt, en tot moment, de ser engolit pel mar.

Nuralam diu que als refugiats de Sittwe no se'ls exigia que paguessin fins que no intentaven desembarcar. El preu habitual pel passatge des de Birmània fins a Tailàndia, passant pel mar d'Andaman, i finalment fins a Malàisia, era de dos mil dòlars.

Extorsió i tortura

Els qui no tenen els diners són retinguts al vaixell pels traficants o se'ls porta en una cabana a la selva. Es posen en contacte amb parents dels refugiats, els tiren aigua bullent per sobre o els arrenquen

ungles per forçar les famílies a pagar. El vaixell de Nuralam es va aturar davant la costa de Tailàndia. "Jo veia la terra ferma", diu, però a Nuralam no el van deixar abandonar el vaixell. Una vegada més, no tenia casa, però aquest cop es trobava en alta mar.

Els activistes pels drets humans calculen que prop de quatre mil rohingyes encara estan retinguts en vaixells. Un dels problemes és que molts Estats del

NI TAN SOLS SAN SUU KYI, PREMI NOBEL DE LA PAU, QUE VA ESTAR ARRESTATADA, PARLA DELS ROHINGYES

Sud-est asiàtic no són signataris de la convenció de les Nacions Unides pels refugiats de 1951. Fa uns quants dies, Indonèsia i Malàisia van fer concessions i van comprometre's a acceptar rohingyes

durant un any, fet que va ser una mena de mesura temporal d'emergència.

Des de començament de maig, quan es van descobrir fosses comunes a Tailàndia -probablement amb cadàvers de rohingyes-, les autoritats tailandeses han intensificat els controls fronterers. Els últims dies s'han descobert més fosses comunes a la selva de Malàisia, on bandes de traficants de persones havien retingut centenars de refugiats i altra vegada havien extorquit les seves famílies perquè paguessin.

La germana gran de Nuralam entra a la cabana del camp de refugiats de Sittwe. Mira el seu germà amb cara de retret, quan ell ens explica que van estar ancorats deu dies davant la costa tailandesa. Quan ens parla de la por que tenia de morir de set i de gana. De com l'exèrcit tailandès va obligar el vaixell a girar cua. De com ell, aleshores, fa una setmana va tornar a Sittwe, debilitat i avergonyit. I de com ara la seva família deu cent dòlars perquè va haver de pagar per alliberar-lo del vaixell.

"Trobaré una muller per a Nuralam", diu la seva germana. "Perquè nosaltres som d'aquest país". Això és una al·lusió →

DISCRIMINACIÓ. La minoria rohingya es veu obligada a viure en guetos d'on no se'ls permet sortir, però encara poden pescar si tenen vaixell. Baix, Ashin Wirathu, un monjo, ha estat descrit com "el Bin Laden birmà".

→ al fet que els rohingyes poden sol·licitar una nacionalitat de segona classe si demostren que la seva família ha viscut a Birmània durant més de seixanta anys. Però per aconseguir-ho, també han d'acceptar el cognom "Bengali". Pot semblar un gest de generositat de l'Estat, però la realitat és que pocs rohingyes tenen un document que els identifiqui.

I així és com a la majoria budista del país li agradaria que fos la situació, sobretot les organitzacions nacionalistes com el Moviment 969, que té molta influència a Birmània. Ells consideren que algú que no és un budista theravada no pot ser un birmà de debò.

Fomentar l'odi

A Mandalay, al centre de Birmània, Ashin Wirathu, de 46 anys, rep els visitants al monestir de Ma Soe Yein. És un home baixet, de veu suau i somriure amable, però se l'ha anomenat el "birmà Bin Laden" i, a la portada de la revista *Time*, el consideraven la "cara del terror budista". Wirathu va ser sentenciat a set anys de presó per incitar a l'odi. Després que fos amnistiada fa uns anys, ara lidera 2.500 monjos a Mandalay. Però molta gent el veu com un titella del règim.

Al matí del dia que el visitem, Wirathu es troba a la sala de pregària vestit amb una túnica vermella; davant seu hi ha monjos fent-li reverències en silenci. A la sala del costat hi ha imatges de gent mutilada, suposadament de budistes morts pels musulmans.

Quan li preguntem què considera que és el més important de les seves activitats, contesta: "el Facebook". Acaba de penjar-hi fotos d'una noia budista que presumptament va ser violada per un musulmà. També té una aplicació pròpia i publica vídeos a YouTube: fa discursos per tot el país. Wirathu sempre parla del mateix tema: afirma que els rohingyes volen apoderar-se de Birmània. Fa que enregistren l'entrevista que concedeix a *Der Spiegel*. Diu que el preocupa que el puguin mal interpretar i assegura que no vol que mori ningú.

En preguntar-li per l'objectiu del Moviment 969, Wirathu, que és monjo des que tenia 14 anys, diu: "Garantim la identitat i la religió de Birmània".

Quan li demanem què té en contra dels rohingyes, ens diu: "Els musulmans són una minoria, aquí, però també són una amenaça per a nosaltres: *Charlie Hebdo*, l'11-S, la cafeteria a Austràlia, Síria, Nigèria, Kenya, Boko

Haram, l'Estat Islàmic; penseu en tot plegat. Volen convertir l'estat de Rakhine en una república bengali".

En preguntar-li per què fugen els rohingyes, però, queda callat.

A la pregunta de per què el país no ajuda els refugiats, Wirathu diu: "No són responsabilitat de Birmània. Al capdavant, els apàtrides no poden ser refugiats". Fa cara d'estar força satisfet d'aquesta resposta. Afirma que l'Aràbia Saudita finança els rohingyes.

Comença un nou dia al camp de refugiats de Sittwe. Nuralam s'ha llevat a les cinc, ha anat a buscar aigua al pou i ha embolicat nous d'areca amb fulles de bètel. Intenta trobar maneres de passar el dia. "M'agrada el vent", diu Nuralam, "i el silenci".

Pensant en el futur, Nuralam diu que s'està plantejant vendre pollastres al mercat amb el seu cunyat. Diu que estaria bé guanyar uns quants diners per a la seva mare. Personalment, Nuralam diu que no li importa gaire no tenir res. Sap que a Birmània no hi ha oportunitats per a ell. Vol continuar sent lliure i no tenir compromisos. Això també facilita la fugida, conclou. ●

Traducció d'Arnau Figueras